

TEDENSKA SLIKICA

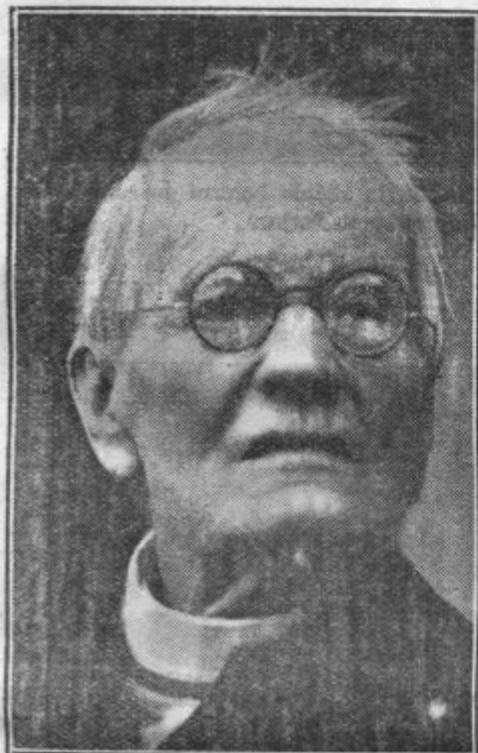
PRILOGA

DOMOVINI

Leto VI.

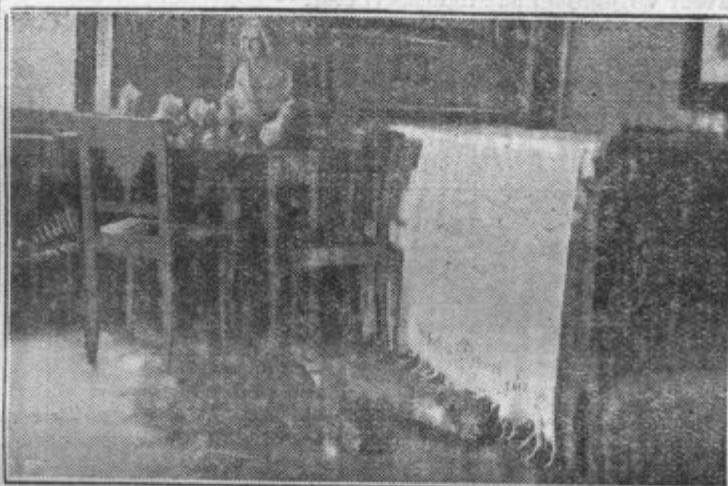
V Ljubljani, dne 2. januarja 1930.

1. številka

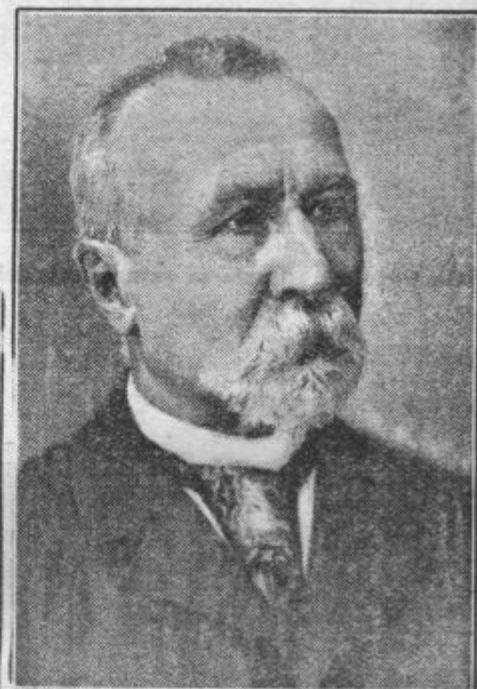

Msgr. TOMO ZUPAN

Msgr. Tomo Zupan
90-letnik

Soba s Prešernovo posteljo na Okroglem

Stoletnica rojstva Benjamina Ipavca
Na dan božičnega večera pred 100 leti se je rodil v St. Jurju pri Celju naš zaslužni glasbenik dr. Benjamin Ipavec. Kot zdravnik je živel v Gradcu do svoje smrti 20. decembra 1908. Poleg mnogo pevskih in instrumentalnih ter plesnih skladb je zložil tudi opereto »Tičnike in oparo« Tobarski plamiče.

Dvorni svetnik dr. Josip Kotnik, ki je bil 11 let sodni predsednik v Celju ter je 12. t. m. stopil v pokoj.

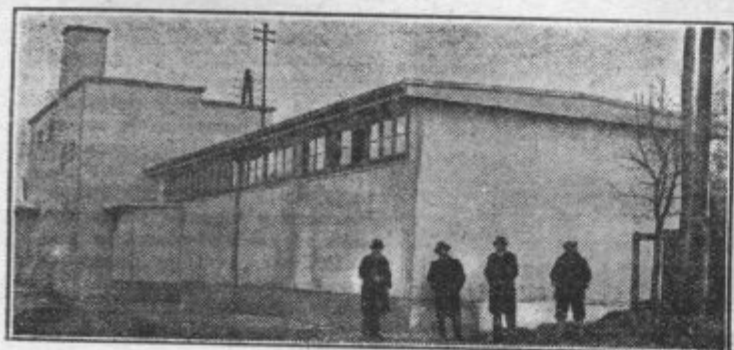
Anton Vesenjak
šef odseka poštne direkcije v Ljubljani, ki je umrl v najlepši moški dobi 45 let sredi plodov nosnega dela.

Viktor Breskvar,
ljubljski zdravnik, ki je nedavno umrl.

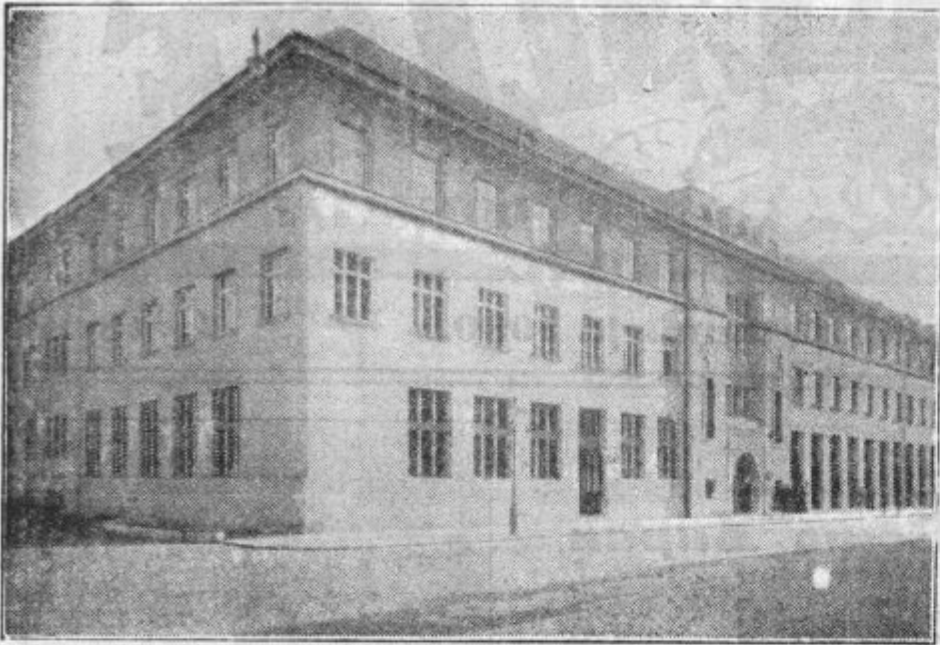

Zala Zorana
s pravim nazivom Zalka Sršenova iz Kranja, prva slovita slovenska filmska igralka v Hollywoodu.

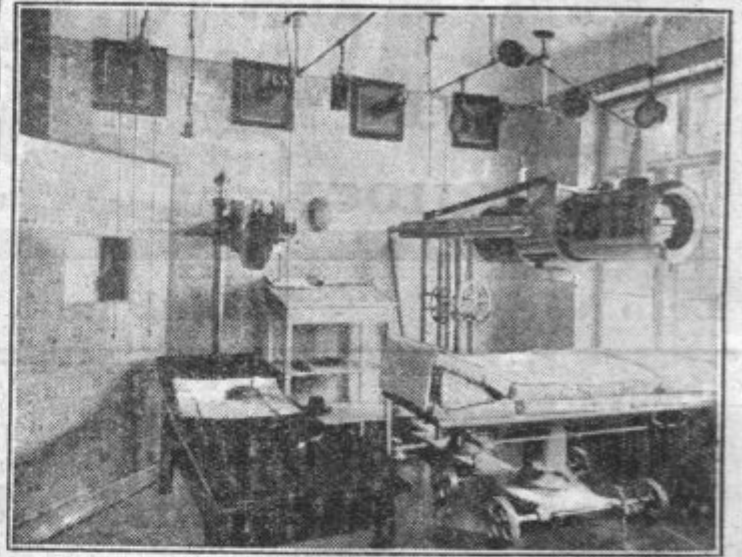

Slika na levi:
Zimsko sportno kopališče SK Ilirije v Ljubljani

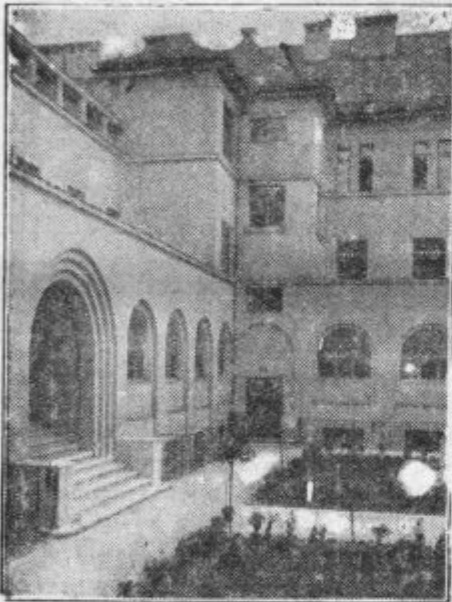
40-letnica našega delavskega zavarovanja

Palača Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani na Miklošičevi cesti

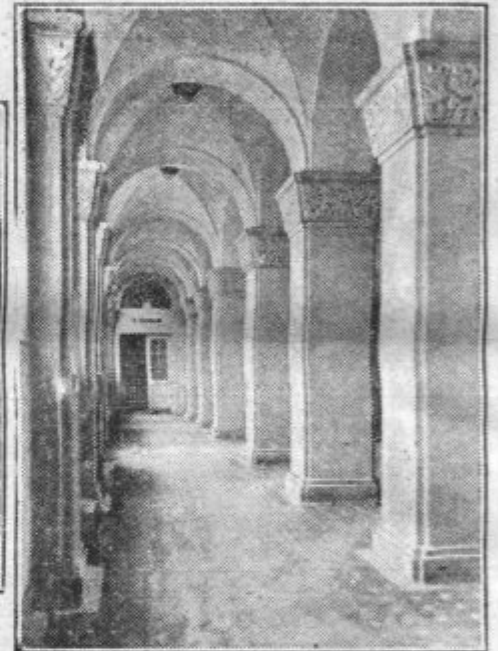
Soba za lečenje raka, kožnih in sličnih bolezni posredstvom Röntgenovih žarkov

Partija z dvorišča

Okrevališče »Jadransko« na Rabu, kamor pošilja OUZD svoje člane

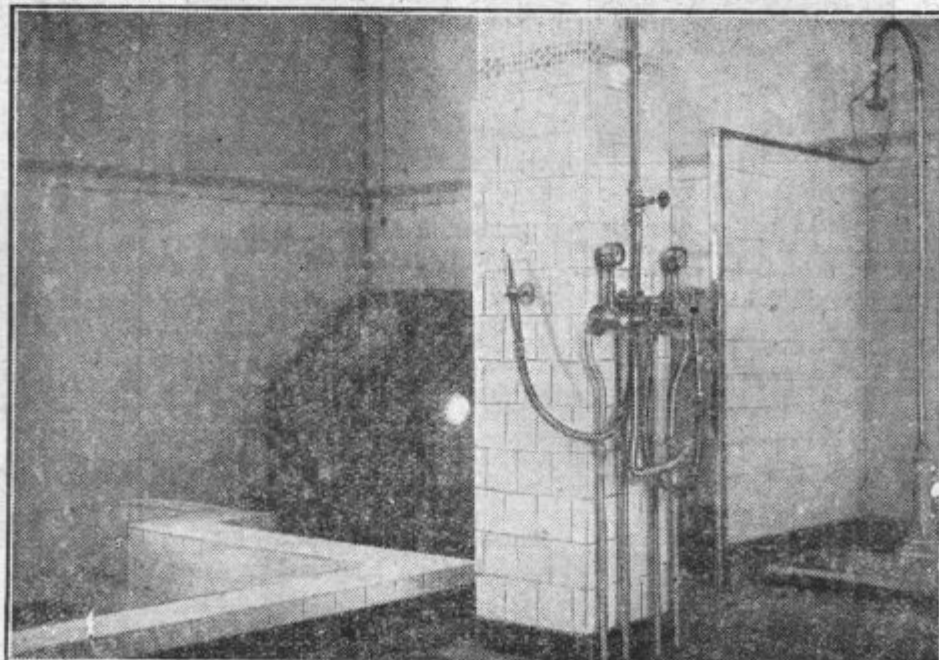
Glavni hodnik in vhod v ambulatorij

Koncem leta 1887. in začetkom leta 1888 je avstrijski parlament sprejel zakona o bolniškem in nezgodnem zavarovanju. Oba zakona sta se začela izvajati proti koncu leta 1889., tako da praznujemo v naših krajih letos štiridesetletnico bolniškega in nezgodnega zavarovanja.

Bolniško zavarovanje se je prej razvijalo v okrajnih bolniških blagajnah, nezgodno zavarovanje pa sta za današnjo dravsko banovino izvajala nezgodna zavarovalnica v Trstu za Primorsko, Dalmacijo, Istro in Kranjsko in nezgodna zavarovalnica v Gradcu za Koroško in Štajersko.

Danes je krog zavarovancev za slučaj bolezni in nezgod izenačen in občno zavarovanje združeno v eno upravo. Posebej pa je bilo urejeno bolniško in nezgodno zavarovanje za železničarje in posebej za rudarje.

Zavarovanje je bilo v različnih pokrajinah različno ureje-

Kopalnica v ljubljanskem Okrožnem uradu

no, v nekaterih pa ga sploh ni bilo. Naša država je izvedla novo ureditev z zakonom o zavarovanju delavcev z dne 14. maja 1922, s katerim je za vso državo enotno urejeno zavarovanje za slučaj bolezni, nezgod, starosti in smrti. Novi državni zakon je ukinil dotedanje bolniške in nezgodne zavarovalnice in vse zavarovalne institucije združil v Okrožni urad za zavarovanje delavcev.

Dne 21. t. m. se je pomembni jubilej socialnega zavarovanja proslavil v Ljubljani pri Okrožnem uradu in istočasno tudi v Mariboru in Celju pri tamošnjih ekspoziturah. V Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev za Dravsko banovino je zavarovanih skoro 100.000 članov s približno 300.000 svojci, kar pomenja, da je skoro tretjina vseh Slovencev v Jugoslaviji zavarovanih za slučaj bolezni in nezgode. Pričakovati je, da se bo to zavarovanje še razširilo za slučaj onemoglosti, starosti, smrti in brezposelnosti.

Iz življenja naših izseljencev na Westfalskem

Palača »Knappschaft« v Bochumu, ena najimpozantnejših zgradb v zapadni Nemčiji, bratovska skladišna matrica westfalskih rudarjev. V tej palači, kjer se vodi skrb o usodi polmilijske armade v Porurju, ter v sosebnih novih poslopijih, katerih nastavek je viden tudi na sliki, je uslužbenih blizu 4000 uradniških moči.

V rudarskih revirjih Westfalske ni mnogo naših izseljencev, ki so se v posameznih krajih posebno socialno in družabno zelo lepo organizirali. Po vseh večjih krajih tega revirja imajo svoja podporna in družabna društva, ki so včlanjena v Zvezi jugoslovanskih delavskih in podpornih društev, ki ji predseduje g. Pavel Bolha. Letos poleti so naši izseljenci priredili s po-

Slovensko podporno in pevsko društvo »Bratska ljubezen« v Hombergu-Hochheide (Porenje) je letos praznovalo 25 letnico. — V sredini predsednik Pavel Kožel.

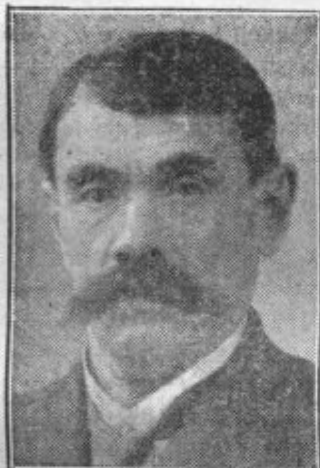
Pred Lückerjevo gostilno, ki je zbirališče Slovencev v Suderwichu in ima v gorenjskem slogu urejeno dvorano, so naši rojaki predlanskim za proslavo Vidovega dne postavili nad 20 m visok mlaj, ves okrašen v jugoslovanskih barvah.

G. Bernard Küper, sedanji lastnik slovite »slovenske« gostilne v Gladbecku

Jakob Kopriva †

Martin Beve †

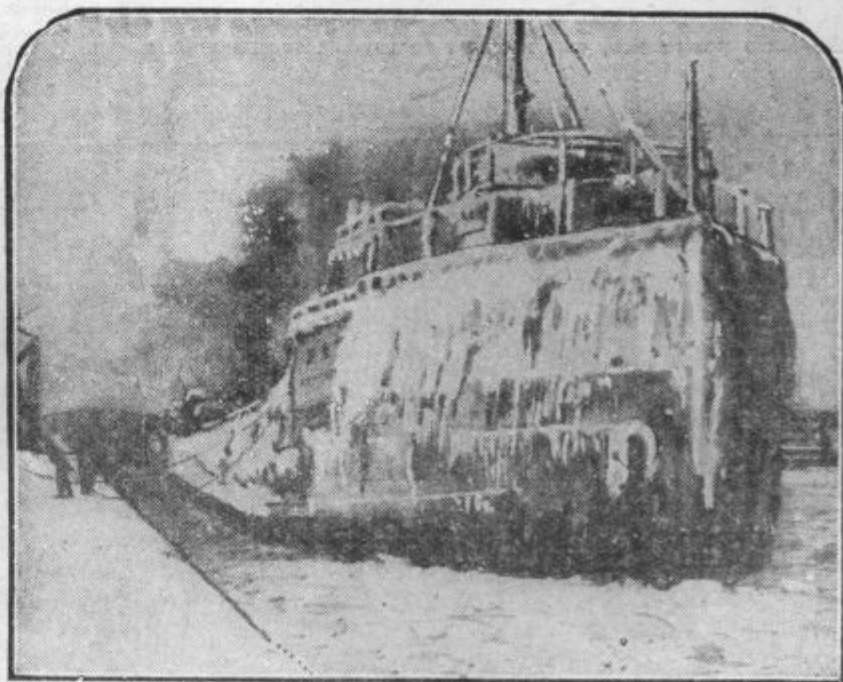
sebnim vlakom izlet v domovino, kjer so bili, kakor se bo še marsikdo spominjal, zelo ljubeznivo in bratsko sprejeti. Imajo tudi mnogo svojih društvenih lokalov in družabnih zbirališč po dvorinah in gostilnah, ki jim tamošnji gostilničarji radi postavijo na razpolaganje, ker so naši izseljenci povsod ne samo dobri in sposobni delavci, nego tudi pošteni plačniki in element miru in reda.

Mnogo izvrstnih mož je med našimi v Nemčiji, letos pa splošno vsi rojaki obžalujejo izgubo dveh vzornih tovarišev. Smrt je pobrala Janeza Koprivo in Martina Bevca, ki sta bila poznana po vseh kolonijah. Jakob Kopriva je bil doma iz Sel pri Slivnici (celjski okraj) rojen l. 1868. Dolga leta je rudaril v Nemčiji in predsedoval Jugoslovanskemu delavskemu društvu v Horstu blizu Buerja.

Drugi tak poštenjak je nedavno legel v jamo z Martinom Bevcem, doma iz Gaberja v zagorski fari pri Planini, rojen l. 1870. Bil je krajevni zastupnik Zveze za Holthausen-Sodingen. Zelo marljivo je v svojem okraju propagiral »Domovino« in dosegel zelo lepe uspehe. Rojaki na Westfalskem in v Porenju ne najdejo besed, da bi prehlavili značajnost in poštenost Jakoba Koprive in Martina Bevca.

Christmas pudding (božična potica na Angleškem — angleški župan pri božičnem nakipku.

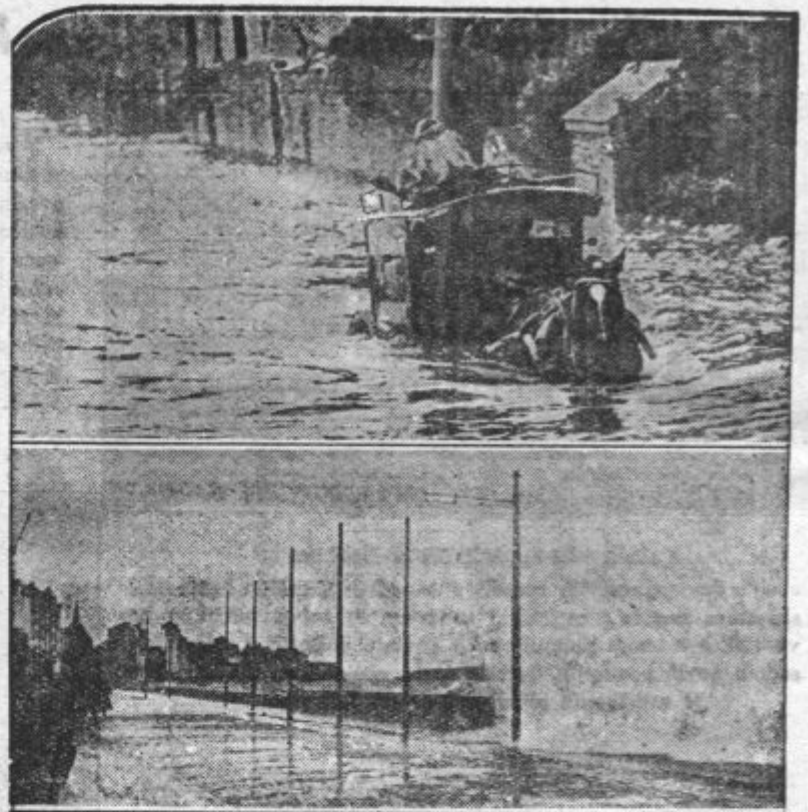

Zima se je pripeljala z ladjo

Zadnje dni je pritiskal v vzhodnem Atlantiku takšen mraz, da so prihajale v francoska pristanišča ladije, odete čez in čez z debelo ledeno plastjo, kakor nam kaže gorenja slika.

Božična procesija v Betlehemu

Viharji in poplave v Zapadni Evropi

Viharji, ki so divjali te dni v Zapadni Evropi, zlasti na Angleškem in Francoskem, so povzročili silno škodo, tem bolj, ker so bili združeni s poplavami. — Slika zgoraj predstavlja poplavljeno ulico v mestu Treharlodu v angleškem Walesu, spodnja pa preplavljeno nabrežje v Saint-Servanu na Brestonskem.

Obravnava proti szolnoškim zastupljevalkam

Zenske iz vasi Tiszskürt so kar po vrsti zastupljevale ljudi, da so podedovale njih imetja. Julija Fazekáš, ki se je tik pred aretacijo obesila, je imela celo zalogo vkuhanega sadja, ki je vsebovalo močne količine arzenika. Fazekáševa je imela na vesti življenje 20 oseb. Od štirih obtoženek je bila kmetica Lipka (tretja od leve strani) obsojena na večala, ostale tri pa na dosmrtno ječo. Lipka je zastupila svojega brata, njegovo ženo in neko staro postrežnico, ostale tri pa so zavdale svojim možem.

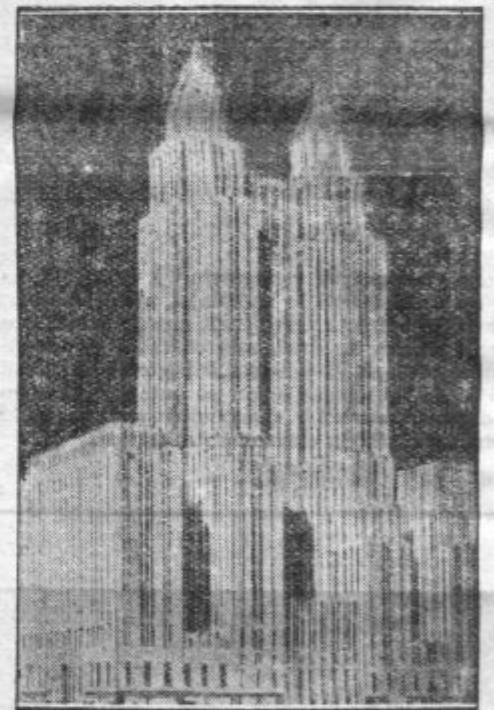
Slika desno:

Jambor za zasidranje zrakovlovov na vrhu nebotičnika. Na najvišjem, 330 m visokem poslopju sveta, ki ga gradijo sedaj v Newyorku, bodo namestili 60 m visok jambor za zasidranje zrakovlovov. Potniki se bodo vozili z dvigalom celih sedem minut, predno bodo pristali na pravih newyorških tleh.

Slika spodaj levo:

Moderna telovadba na Japonskem

Z drugimi zapadnjaškimi novotami sta prodrla na Japonsko tudi ženski sport in telovadba. Kakor nam kaže slika, vé japonska sportkinja, kako naj združi moderno telovadbo s tradicionalno narodno nošo.

Slika desno:

Operacija brez noža

Profesor Hehenegg, znani dunajski kirurg, je izvršil te dni zanimivo operacijo brez noža. Uporabil je namesto tega električni gorilnik, čigar iskre režejo hitreje in varneje nego vsako kovinasto rezilo, pri čemer je izključena tudi nevarnost krvavjenja in infekcije.

